

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 27 januari 1933 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning med bestämmelser om införselmonopol å mjölk och mejeriprodukter jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 13 januari 1933 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 40, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade

Förslag

till

förordning med bestämmelser om införselmonopol å mjölk och mejeriprodukter.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

För tid, varunder upptages allmän avgift jämlikt förordningen den 30 juni 1932 (nr 325) om upptagande av vissa avgifter för åstadkommande av förbättrad organisation vid avsättningen av mjölk och mejeriprodukter, äger Kungl. Maj:t, där så finnes erforderligt för vinnande av det med avgiftens upptagande avsedda syftet, förordna, att mjölk och grädde (tulltaxenummer 20—22), smör (tulltaxenummer 23) och ost (tulltaxenummer 24) eller någon av nämnda varor icke må till riket införas av annan än staten eller den, åt vilken Kungl. Maj:t eller av Kungl. Maj:t utsedd myndighet lämnar tillstånd till införsel (förordnande om införselmonopol).

2 §.

Förordnande om införselmonopol skall icke utgöra hinder för transitering eller uppläggning å tullager eller provianteringsfrilager av vara, som i förordnandet avses; dock må å provianteringsfrilager upplagd sådan vara icke utan av Kungl. Maj:t eller i 1 § avsedd myndighet för varje särskilt fall meddelat tillstånd disponeras annorledes än till fartygs proviantering i föreskriven ordning.

Ej heller skall förordnandet hava avseende å vara, som införes i egentlig gränstrafik eller under sådana förhållanden, att tullfrihet för densamma åtnjutes enligt annan bestämmelse i 5 § tulltaxeförordningen än den under s) upptagna eller enligt 6 eller 8 § samma förordning.

3 §.

Till riket inkommen vara, som på grund av meddelat förordnande om införselmonopol icke får införas, må, därest densamma icke är att enligt lagen den 8 juni 1923 om straff för olovlig varuinförsel eller 4 § anse såsom olovligen införd eller enligt 5 § förklarats förbruten till kronan, åter utföras under de villkor och i den ordning, som tullstadgan föreskriver ifråga om returfortullning.

4 §.

Vad i lagen om straff för olovlig varuinförsel är stadgat skall, med undantag av bestämmelserna i 1 § 6 mom., äga motsvarande tillämpning, där någon utan tillstånd till riket inför eller söker införa i meddelat förordnande om införselmonopol avsedd vara, som icke är tullpliktig; dock skall därvid iakttagas, att bötesstraffet skall ådömas i dagsböter.

5 §.

Den som vid tullbehandling av inkommen vara, som avses i meddelat förordnande om införselmonopol, eller därefter vidtager åtgärd i avsikt att undandraga varan tillämpning av förordnandet, straffes, där ej förfarandet innebär olovlig varuinförsel enligt lagen om straff för olovlig varuinförsel eller 4 § i denna förordning eller förbrytelse, som i allmänna strafflagen är med straff belagd, med dagsböter och have förbrutit varan jämte emballage och kärl till kronan. Kan varan ej tillrättaskaffas, skall värdet gäldas.

6 §.

Den som i strid mot stadgandet i 2 § första stycket disponerar å provianteringsfrilager upplagd vara annorledes än till fartygs proviantering i föreskriven ordning, straffes med dagsböter.

7 §.

Tullmyndighet, som finner förseelse enligt 5 eller 6 § hava blivit begången, åligger anmäla densamma till åtal.

Förseelsen åtalas av allmän åklagare. Åtalet anhängiggöres vid allmän domstol.

8 §.

Böter, som ådömas enligt 5 eller 6 §, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas gäldande, skola de förvandlas enligt allmän lag.

9 §.

Beträffande egendom, som enligt 5 § är förbruten till kronan, skola bestämmelserna i 21 § lagen om straff för olovlig varuinförsel gälla.

10 §.

Närmare bestämmelser i avseende å förordningens tillämpning meddelas av Kungl. Maj:t.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och gäller till och med den 30 juni 1934. I fråga om sådan under tiden för denna förordnings giltighet begången förseelse, som i förordningen avses, skall vad där är stadgat fortfarande gälla.

Till utskottets behandling hava jämväl överlämnats två i anledning av propositionen väckta likalydande motioner, nr 219 i första kammaren av herr *David Pettersson* m. fl. och nr 384 i andra kammaren av herr *Svensson* i Grönvik m. fl., i vilka motioner hemställts, »att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 40 angående rätt för Kungl. Maj:t att införa införselmonopol för mjölk och grädde, smör och ost ville besluta att i förordningen härom införa ett tillägg, åsyftande att även kasein måtte hänföras till de varuslag, beträffande vilka Kungl. Maj:t skall på angivet sätt äga att bestämma om införselmonopol».

I den av 1932 års riksdag till Kungl. Maj:t avlåtna skrivelse (nr 354) med tillkännagivande, att riksdagen antagit den i 1 § av nu föreliggande författningsförslag omförmälda, den 30 juni 1932 utfärdade förordning om upptagande av vissa avgifter för åstadkommande av förbättrad organisation vid avsättningen av mjölk och mejeriprodukter, anhöll riksdagen, att Kungl. Maj:t måtte med uppmärksamhet följa prisutvecklingen å mjölk och mejeriprodukter inom landet och vid eventuellt uppstående stegring av införseln utav mjölk, grädde, smör eller ost vidtaga de åtgärder i handelspolitiskt avseende, som för tryggande av effekten utav de med Kungl. Maj:ts proposition i ämnet (nr 255/1932) avsedda stödåtgärderna kunde påkallas.

På sätt framgår av omförmälda statsrådsprotokoll har föredragande departementschefen ansett det beslutade systemet med mjölkavgifter böra, såsom fjolårets riksdag förutsatt, kompletteras med vissa anordningar för reglering av importen av hithörande varor och såsom den lämpligaste formen för en eventuell importreglering förordnat införande av ett statligt

införselmonopol. De grundläggande bestämmelserna för den beredskapsanordning, varom här är fråga, har genom den föreliggande propositionen underställts riksdagens prövning.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet har icke något att erinra mot den med förevarande förslag avsedda anordningen beträffande införseln till riket av mjölk, grädde, smör och ost.

Enligt motionärernas förslag skulle denna anordning utvidgas att omfatta jämväl kasein, vilket är ett ur separerad mjölk genom utfällning med ättiksyra eller löpe framställt äggviteämne.

Förbrukningen av denna vara har under senare år varit i starkt stigande, såsom framgår av de i motionerna lämnade uppgifterna å införseln enligt den officiella handelsstatistiken åren 1926—1931. Införseln, som huvudsakligen sker från Argentina, var störst år 1929 eller 1,061,725 kilogram med ett värde av 843,174 kronor samt uppgick åren 1930 och 1931 till 601,155 och 699,908 kilogram med ett värde av 489,526 och 307,981 kronor. Priset per kilogram räknat har enligt dessa uppgifter sjunkit från i genomsnitt 79 och 81 öre åren 1929 och 1930 till 44 öre år 1931 och lär, enligt vad för utskottet uppgivits, hava ytterligare fallit avsevärt under loppet av år 1932.

I Sverige tillverkas kasein i mindre omfattning. Enligt industristatistiken tillverkades visserligen åren 1929—1930 650,906 och 453,379 kilogram, men huvudparten därav utgjordes av rått kasein. Den egentliga »färdigprodukten», torkat kasein, ingår nämligen däri med endast 90,034 och 92,053 kilogram till ett värde av 85,532 och 55,466 kronor. År 1931 sjönk totaltillverkningen enligt industristatistiken till 18,382 kilogram med ett värde av 7,427 kronor. Huru stor del därav, som utgjordes av torkat kasein, är ännu ej känt. Tillverkning av torkat kasein lär allenast försiggå hos en enda producent mot tidigare två. Prisutvecklingen har ju även, såsom framgår av de ovan lämnade uppgifterna rörande enhetspriset å de införda kvantiteterna, varit ogynnsam för tillverkarna.

Kasein användes till beredning av färger, näringspreparat, galalit och andra formbara ämnen, kitt och lim samt vid klistring av papper. I vårt land har kasein huvudsakligen kommit till användning vid framställning av ett lim, kaseinlim, som framför alltför förbrukas vid plywoodfabrikerna för limning av kryssfanér men även vunnit insteg vid möbelfabrikerna och inom snickerihantverket. Det lär både vara priset och vissa fördelaktiga materialegenskaper, som gör att kaseinlim föredrages framför annat lim. Tillverkning av kaseinlim har därför blivit en stor artikel vid limämneshabrikationen. Någon mera betydande import av färdigberett kaseinlim förekommer däremot icke. År 1931 infördes 6,535 kilogram, medan exporten för samma år uppgick till 39,715 kilogram.

Då utskottet, med ledning av dessa uppgifter haft att taga ställning till det av motionärerna framställda förslaget, att kasein skulle inrymmas

bland de produkter, varå Kungl. Maj:t skulle äga förordna om införselmonopol, har utskottet fäst särskilt avseende vid, å ena sidan att motionärerna åsyftat att bereda den inhemska tillverkningen av kasein en mera gynnad ställning än hittills, å andra sidan att det av kasein beredda och inom landet tillverkade kaseinlimmet kommit till betydande användning inom olika industrigrenar, särskilt plywoodindustrien, vilken till väsentlig grad är en under svåra konkurrensförhållanden arbetande exportindustri. Av hänsyn till sistnämnda omständighet och då frågan icke torde kunna helt överblickas utan en närmare utredning, ej minst beträffande spörsmålet, huruvida vid kaseinlimtillverkningen inhemska vara kan på grund av sina kvalitativa egenskaper ersätta utländsk, har utskottet icke ansett sig kunna biträda motionärernas förslag.

Utskottet får hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 40 samt med avslag å de likalydande motionerna I: 219 av herr David Pettersson m. fl. och II: 384 av herr Svensson i Grönvik m. fl., antaga det vid propositionen fogade förslag till förordning med bestämmelser om införselmonopol å mjölk och mejeriprodukter.

Stockholm den 27 januari 1933.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bärge, Örne, Boman, Bergman, Ericson i Obergå, Björnsson, Wohlin, Åström, Månsson i Furuå*, Lövgren i Nyborg, Nylander i Stockholm, Olsson i Ramsta, Olsson i Golvåsta, Olsson i Gäåle, Ericson i Boxholm, Wijkström, Johansson i Krogstorp, Blomquist och Brännström.

* Icke näråarit vid justeringen av betänkandet.

Reservationer:

av herr Örne samt
av herr Månsson i Furuå.